

СВИРИДЕНКО М. А.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ОСОБЛИВОСТІ АРГО ІСПАНСЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ

Статтю присвячено аналізу особливого вокабуляру іспанських солдат-призовників та військових загалом. Звертається особлива увага на розкриття форм, значень та способів творення особливого мовного субкоду військових.

Ключові слова: арго, мова військових, способи творення арго військових, метафора, метонімія, синекдоха, іронія, запозичення.

Статья посвящена анализу особого вокабуляра испанских солдат-призывников и военных в целом. Обращается особое внимание на раскрытие форм, значений и способов образования особого языкового субкода военных.

Ключевые слова: арго, язык военных, способы образования арго военных, метафора, метонимия, синекдоха, ирония, заимствование.

The article is dedicated to the analysis of a special vocabulary of Spanish soldiers and of the military in general. Paying special attention to the revelation of the forms, meanings and the ways of creating a special military linguistic subcode.

Key words: an argot, the military language, the ways of creating the military language, a metaphor, a metonymy, a synecdoche, an irony, an adoption.

Актуальність теми дослідження зумовлена спрямованістю загальних лінгвістичних досліджень на вивчення мовних одиниць з урахуванням психології носіїв. У центрі уваги сучасної лінгвістики перебувають проблеми, пов'язані з відображенням свідомості, психології, світогляду та цінностей носіїв сленг-мови через призму їх лінгвістичних особливостей.

Будь-яка сленг-мова виокремлює групу своїх носіїв з-поміж решти, але у випадку військового арго, навпаки, об'єднує. Адже за часів, коли служба в Іспанії була обов'язковою для всіх чоловіків, іспанське військове арго увібрало в себе говірки представників різних суспільних пластів, політичних поглядів, світоглядів і переконань. Тому арго військовозобов'язаних є специфічним лінгвістичним феноменом, який виокремлює солдат, як людей, які, досягнувши певного віку, служать і захищають свою країну, і

Свириденко М. А.

водночас об'єднує їх, як різношарових представників населення Іспанії, тобто як націю.

Метою нашої роботи є визначення особливостей арго іспанських воєнновозоб'язаних.

Предметом дослідження є семантичний простір арго військових в Іспанії.

Об'єктом роботи є безпосередньо одиниці арго військовозоб'язаних в Іспанії.

Матеріалом для дослідження слугували наукові праці Пауля Моранта “El lenguaje de los soldados” [3] та Гомеса Капуса “El argot de los soldados en España: observaciones y glosario” [4], художні твори Хесуса де Касарієро “Flor de hidalgos” [6] та Луїса Гойтісоло “Recuento” [7] та матеріали газети “Put a Milí” [5].

Наукова новизна полягає у аналізі мовного субкоду такої категорії іспанського суспільства як військовозоб'язані, а разом з тим і визначення психологічного стану солдат під час служби.

Військовозоб'язані, тобто молоді люди, які досягнувши певного віку змушені служити своїй країні, створювали і передавали від *wisa* (скорочення від *bisabuelo* — прадід) до *pollo* (ципля) свій різновид говірки, яка яскраво передає психологічний стан, звичаї та світогляд солдатів. Проаналізувавши всі види сленгу та спираючись на результат дослідження Г. В. Сингаївської та Д. І. Зволейко [1], ми вирішили класифікувати мову військових до арго і найвлучнішим вважаємо визначення Пілар Данієля: “Арго — це колективна, загадкова, переважно розмовна мова, яка зароджується та надзвичайно інтенсивно розвивається в місцях з обмеженим простором — табори, військові казарми, в'язниці, школи-інтернати —, де переважає колективна свідомість, власне тому арго і слугує як способом виокремлення, так й інтегруючим елементом цілого.” (тут і далі власний переклад) [2:29].

Проаналізувавши вищезазначені художні твори, вдалося визначити дві основні теми, навколо яких створюється військове арго:

1) тема відліку днів до завершення військової служби: *Me quedan quince días y la loka*; *Mesías porque no me quedan meses sino*

días; En romano porque los cuento con la mano; ¡Poka al segundo y que se joda todo el mundo!; soy flecha porque tengo la mili hecha; ¡estoy lili!; soy lavadora porque no me quedan días sino horas; soy rana porque ya no repito semana; soy vikingo porque ya no repito domingo; soy serpiente porque sólo me falta el billete (солдат, який служить на Балеарських островах); *soy berberecho porque sólo me falta cruzar el estrecho* (солдат, який служить у Сеуті або Мелії) [3:343-359];

2) тема “вбивання часу” (термін Хуана Гомеса Капуса):

а) переробка текстів відомих пісень, віршів, біблійних творів, наприклад, молитви “Отче наш”:

Bisagra (від bisabuelo — прадід) *nuestro que estás en la cama santificados sean tus meses*

venga a nosotros tus guardias

hágase tu voluntad, así en la compañía

como en el ring (англіцизм — ринг).

El cola-cae nuestro de cada día

dánosle hoy, y perdona nuestras dudas

así como nosotros perdonamos tus putadas

y no nos dejes caer en el rebote (образа, роздратування),

mas líbranos de desear

tu blanca (закінчення строку служби).

Amén [4: 22-23].

б) створення загадок на основі героїв, сюжетів, заголовків кіно та телепередач; створення гумористичних загадок: “*Lo que el viento se llevó*” (“Забрані вітром”) — волосся, *fruta prohibida* (заборонений фрукт) — доньки та дружини військовослужбовців, вищих по званню, *veneno infernal* (адська отрута) — їжа, *horizontes lejanos* (дальні горизонти) — звільнення, *el padrecito* (татусик) — капітан, *los chicos de la Cruz Roja* (хлопці з Червоного Хреста) — санітари, *solo ante el peligro* (лише у випадку небезпеки) — днювальний, черговий; *el chopo* (тополя) — якась дуже важка річ, *la garita* (контрольно-пропускний пункт) — подушка солдата, *la dependencia* (залежність) — місце відпрацювання покарання за провину [2; 3; 4].

З точки зору орфографії в мові іспанських військових відчувається колосальний вплив англійської мови. Заміна *-с* та *-qu* на *-k*, яка в іспанській мові вживається лише в словах іншомовного походження. Тим самим така заміна свого на чуже несе радикальні, анархістські, антивоєнні конотації: *el paraka* — *el paracaidista* (десантник), *el comandaka* — *el comandante* (командир), *poaka* — еліпсис від “*me queda poca mili*” (мені залишилось мало служби), *el basko* — *el vasco* (баск), *kartearse* — *cartearse* (листуватися), *me enkanta* — *me encanta* (я обожаю), *el okupa* — *el ocupa* (солдат), *Amérika* — *América* (Америка) [5]. Варто також зазначити, що у вісімдесятих роках в Іспанії існувала відома антивоєнна організація, яка називалась *Mili-kk*.

Також помітна орфографічна заміна *-i* на *-y* та *-b* на *-w*: *furry* замість *furriel* (управляючий), *wisa/superwisa* замість *bisabuelo*, *bisagra* (солдат, якому лишилось менше трьох місяців служби) [5].

У вокабулярі іспанських солдатів часто можна спостерігати метафору, створену на асоціаціях: *el chopo* (тополя) — *fusil CETME* (автомат CETME), бо він дерев'яний, довгий, твердий і важкий; *la galleta* (печиво) — чехол, який розміщується на плечах, на якому розміщуються погони прямокутної форми і розмірів, як у печива; *la sardineta* (шеврон) — нашивка бригади, бо на ній розташовані 2 жовті смужки; *el mantecao/huevo frito* (масло/жарене яйце) — насмішкувата назва нашивки командира, бо вона має 8 кутів; *la bombona* (циліндр) — помаранчевий браслет, який носить черговий, днювальний солдат; *la novia* (наречена) — *fusil CETME* (автомат CETME), бо його завжди тримають в руках і протягом служби він стає нерозлучним другом для солдата; *la moto* (мотоцикл) — перукарська машинка, яка стриже “під нуль”; *el padre/padrako* (батько/батенько) — так називають солдата, коли на службу прийшла нова зміна молодших солдат; *el abuelo/abuelako* (дід/дідуган) — так називають солдата, коли на службу прийшли вже дві нові зміни молодших солдат; *el bisabuelo/bisa/bisagra/wisa* (прадід/пра) — так називають солдата, якому лишилось менше трьох місяців служби [2; 4].

Також в мові солдат спостерігаються часткові алузії на окремі частини предметів, тобто синекдоха. Слово *calimero* використовується для позначення “*policia militar*”, увесь департамент військової міліції замінюється ім’ям персонажу з мультфільму за схожістю білих касок міліціонерів та білої шкарлупи, в якій постійно знаходиться герой [6]. “*Calimero, el pqueño pollo*” (“Калімеро, маленьке курча”) — так називається італійський мультфільм 1961 року, в якому розповідається про подорожі хорошого, але безталанного курчати Калімеро. Також можна назвати новачка *platanero* (бананщик) за жовтий колір пов’язки на його руці, або всю дивізію *brigada sangrienta* (кровава бригада), якщо колір пов’язки червоний [6].

Метонімія теж має місце під час створення військового сленгу : *la blanca* (біла) — воєнний квиток білого кольору, що видається солдату по закінченню служби, а раніше він був іншого кольору, і назва теж була іншою — *la verde* (зелена), *la gris* (сіра); *el mocho* (швабра) — солдат, який прибирає, *el chispas/ bombillas* (іскри/лампочки) — електрик, *el teclas* (клавіатура) — секретар, *el perolas* (кастрюля) — повар, *el aspirino* (аспирин) — солдат, який відповідає за медпункт [2].

Як помітно з вищенаведених прикладів, частою є заміна однини на множину.

Не може бракувати в аргі військових й іронії. Таким чином новенького солдата величають *el peludo/peluso* (волохатий) [7], бо йому нещодавно погодили голову і волосся в нього коротше ніж в інших. Цікавим є величання солдат, які скоро закінчать службу *el trifásico* (трьохфазовий — бо кожен солдат під час служби двічі спостерігає прибуття нових військовозобов’язаних, а третя зміна вже замінє його самого) [4]. В звичайному житті це слово позначає дуже потужну розетку, спостерігається подібність на фразеологізм *tener enchufe* (мати зв’язки). Таким чином наголошується й на неоднакових умовах і обов’язках солдата, котрий щойно прибув на службу, і того, що вже завершує її.

Часто можна спостерігати й вживання фразеологізмів на тему безкінечності служби: *te queda más mili que a Franco cuando*

era saoldado raso (тобі ще служити більше, ніж Франко, коли він був лише звичайним солдатом)[7:48], *te queda más mili que al palo la bandera* (тобі ще служити більше, ніж палці служить прапор) [6:100], *te keda más mili ke al Kapitán Trueno kuando era kabo* (тобі ще служити більше, ніж капітану Грому, коли він був ще солдатом) [5:23].

Сленг армії є надзвичайно складним феноменом, адже він взаємодіє з іншими сленговими різновидами, збагачується новими сленг-одиницями уже існуючих говірок та просторіч. Найбільший вплив і запозичання спостерігаються з кримінального жаргону. У вокабулярі кримінальної говірки *el marrón/enmarronarse/comerse el marrón* (коричневий/замаститися в коричневий колір/з'їсти коричневого) — це вчинення кримінального злочину, у вокабулярі ж солдат *el marronero/marronazo/marronada/marrón sin patas* (коричневий/коричнуватість/коричневий без лап) — солдат, який допустився помилки при виконанні наказу/команди/завдання. В'язниця жаргону криміналітету у солдат прирівнюється службі, тому частими є відповідні запозичення: *el trullo, el talego, la trena*. Численні висловлення, пісні, вірші, загадки солдат будуються на концепті сприйняття служби як тюрми: *Nunca tuve diecinueve años, la mili me los robó, por un beso que di a la bandera me metieron nueve mese de prisión* (Мені ніколи не було 19 років, армія вкрала в мене їх, я поцілував прапор і за це мене посадили до в'язниці на 9 місяців) [7:92]; *DELITO: ser joven, CONDENA: nueve/dose meses, PRISIÓN: paterna B* (ЗЛОЧИН: бути молодим, УВ'ЯЗНЕННЯ: 9/12 місяців, В'ЯЗНИЦЯ: патерна Б) [3:349].

Висновки і подальші перспективи дослідження. Отже, мова військових, особливо солдат-призовників, є відображенням культури її носіїв, це лінгвістичний феномен, який не має сталої форми у часі і просторі. Проаналізувавши різні джерела, ми вирішили апелювати терміном *арго*, який на нашу думку є найдоцільнішим щодо сленгу військових. Серед різних способів творення арго іспанських воєнних хочемо наголосити на такому, як деперсоніфікуюча метафора з іронічним, гумористичним підтекстом та велика кількість запозичень, зокрема, англіцизмів та

запозичення з кримінального жаргону, з вкладенням власної конотації.

Як і будь-який різновид сленгу військове аргю еволюціонує і зазнає постійних змін та модифікацій. Перспективним ми вважаємо подальше дослідження аргю військових у теперішній час, коли військова служба не є обов'язковою, оплачується і коли солдатами можуть стати представниці слабкої статі.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Сингаївська Г. В., Зволейко Д. І.* Арготизми як складова іспаномовного молодіжного жаргону / Ганна В'ячеславівна Сингаївська, Дарина Ігорівна Зволейко // Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики / КНУ ім. Т. Шевченка. — Серія “Іноземна філологія”; Вип. 19 — К., 2011. — С. 174-182.
2. *Daniel P.* Panorámica del argot español/ Pilar Daniel // introducción León V., Diccionario de argot español. — Madrid : Espasa, 1992. — P. 7-24.
3. *Morant R.* El lenguaje de los soldados / Raul Morant. — Granada : Pragmalinguo, 1997. — P. 5-6, 343-359.
4. *Gomez Capuz J.* El argot de los soldados en españa: observaciones y glosario / Juan Gomez Capuz. — Ed. Lebende Sprachen, 1996. — P. 1-26.
5. *Umbral F.* La mili / Francisco Umbral // Puta mili — Madrid : SerieEdit. — 1998. — № 8, serie 2767. — P. 21-29.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

6. *Casariago de J.* Flor de hidalgos / Jesús de Casariago. — Madrid : EDELSA, 2010. — 317 p.
7. *Goytisolo L.* Recuento / Luís Goytisolo. — Madrid : EDELSA, 2010. — 209 p.